

Een Torenvalk in de tuin

George Hageman

Vrouw Torenvalk – foto: George Hageman

Ruim een jaar geleden zijn we verhuisd naar een voormalige bollenkwekerswoning op het Westeinde in Noordwijkerhout. Een heerlijke plek om te wonen, helemaal vrij, omringd door bollenvelden en sloten. In het voorjaar zingt de Veldleeuwerik boven ons huis en vanuit de bollenvelden klinkt het geluid van Gele Kwikstaart, Kievit en Scholekster.

Regelmatig zien we ook een paartje Torenvalken rond het huis. Daarom komt het idee op om een kast voor een Torenvalk te plaatsen, aan de rand van ons erf. Met hulp van Gab de Croock en Rob Jansson wordt op 16 november 2020 de kast geplaatst. En nu maar afwachten of de Torenvalken de kast zullen vinden. Zittend aan de ontbijttafel kunnen we vanuit ons huis de kast zien. Uitgerekend op 1 januari is het raak: de eerste keer dat een Torenvalk de kast komt verkennen. In de maanden daarna lijkt er geen activiteit, tot er

op 13 april een baltsend paartje Torenvalken boven het huis vliegt. Vanaf half april zien we dagelijks de Torenvalken in de omgeving jagen en met prooi naar de kast vliegen, meestal hagedissen of muizen. De kast wordt geregeld belaagd door Kraaien en groepen Kauwen en de Torenvalken hebben het zwaar te verduren. Ook de Kieviten maken duikvluchten rond de kast, om hun jongen te verdedigen.

In het weekend van 24/25 april zitten we in spanning. De Slechtvalken in de kast van Leeuwenhorst hebben mogelijk een Torenvalk geslagen. Op de camera is een veer te zien die daarbij zou kunnen passen. “Gelukkig” blijkt, bij nadere bestudering, de veer afkomstig van een Koekoek, en niet van een Torenvalk. Wel heel triest voor de Koekoek, helemaal uit Afrika terug komen vliegen en dan ten prooi vallen aan een Slechtvalk.

Omdat er geen camera in de torenvalkkast zit, kan ik alleen maar gissen wat er daarbinnen gebeurt. Zijn er al eieren? Een Torenvalk heeft meestal één legsel, zeer zelden twee; meestal 4-6 eieren. Broedtijd van april tot juli. Broedduur 27-31 dagen, begint na de leg van het laatste of voorlaatste ei. Vrouwtje broedt vrijwel alleen; heel af en toe komt het mannetje op de eieren zitten. Jongen zijn vliegvlug na 27-

Nestkast met zes eieren – foto: George Hageman

35 dagen; worden vaak nog wekenlang gevoerd.

Op 24 april lukt het om een kijkje in de kast te nemen, zonder de vogels te verstoren. Met mijn smartphone op een selfiestick, bevestigd aan een lange telescoopsteel (van een raamwisser) maak ik een filmpje, terwijl de Torenvalken weg zijn. De kast is leeg: geen eieren. Deze actie herhaal ik op een aantal momenten. Met de volgende resultaten:

- 6 mei: 3 eieren (eerste legsel)
- 10 juni: 4 eieren (eerste legsel +1)
- 20 juni: 6 eieren (eerste legsel + tweede legsel)

Torenvalk brengt prooi naar de kast – foto: George Hageman

De drie eieren die er op 6 mei liggen, zijn een maand later nog niet uitgebroed, wat wijst op een mislukt broedsel. De Torenvalken doen een nieuwe poging met een tweede legsel: weer drie eieren (3 + 3).

Op 11 juli zien we twee pasgeboren jongen (1-2 dagen oud) te midden van drie eieren. Blijkbaar is er één ei overboord gegoooid. Een week later zijn er drie jongen, waarbij nummer drie een stuk

kleiner lijkt dan de twee andere jonge Torenvalken. Wekelijks inspecteren we de kast met een filmpje. Via Rob Jansson ben ik in contact gekomen met een groep "Torenvalkkasthouders" in de Bollenstreek. In deze WhatsApp-groep zit ook Maarten Verrips, een ervaren ringer. Hij beoordeelt de wekelijkse filmpjes en geeft op 1 augustus aan dat de jongen geringd kunnen worden. Op 3 augustus komt hij de juveniele Torenvalken ringen. Met een ladder, vanuit de sloot tegen de paal geplaatst, worden

Drie jongen in de nestkast – foto: George Hageman

de jongen uit de kast gehaald. Eén van de jongen springt uit de kast en belandt gelukkig niet in de sloot, maar aan de overkant. Gab de Croock ontfermt zich over deze vogel en brengt hem terug.

De drie gezonde jongen worden gewogen, gemeten en van een ring voorzien. Het blijken drie vrouwtjes, die onderling slechts weinig in gewicht verschillen, respectievelijk 227, 231 en 200 gram. Maarten vertelt dat hij nog nooit zo laat in het seizoen jonge Torenvalken heeft geringd.

De dagen erna zien we de jongen vlieg oefeningen in de kast doen, terwijl de ouders af en aan vliegen met prooien. Wanneer zouden ze uitvliegen?

Een week na het ringen, op 10 augustus, lijkt de kast leeg en zien we twee jongen op een nabijgelegen kas zitten. Zou het kleinste jong nog in de kast zitten? Even later zien we (op het smartphone-filmpje) dat er in de kast een dood jong ligt. Het blijkt de jongste te zijn, vermoedelijk al een paar dagen eerder overleden. Wat jammer! Wat is er gebeurd? Dat blijft gissen.

Het is onwennig als we aan de ontbijt tafel zitten. Onwillekeurig gaat onze blik naar de torenvalkkast, maar daar is niets meer te zien. We hebben genoten van 'onze' Torenvalken en hopen dat ze volgend jaar terugkomen. Misschien dan met een camera, zodat we ze beter kunnen volgen. Het is toch bijzonder dat deze kast al in het eerste seizoen bewoond is en twee jongen heeft opgeleverd.

Ringen van een jong – foto: George Hageman